

Makalenin Gönderim Tarihi: 03.09.2018; Makalenin Kabul Tarihi: 22.11.2018

Küresel Gücün Tahkiminde Düşmanca Bir Tavrı; İslâmofobi *

Doç. Dr. Mahmut BOZAN

Bartın Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi
Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü
mbozan@bartın.edu.tr, Orcid ID: 0000-0002-5396-7021

Öz

Osmanlı Devleti'nin tarih sahnesinden çekilmesiyle Dünya siyasetinde Müslümanlar söz hakkını tamamen kaybetmiş oldular. Yeni dönemde hâkimiyet mücadelesi Marksist ve kapitalist ideolojiler arasında yaşamaya başladı. Bu iki kutuplu dünya rekabetinde İslâm ülkelerinin tüm hammadde kaynakları sessiz sedasız sömürüldü ve sömürünün idamesi için demokratik hareketler engellendi. Darbelere ve darbecilere yardım edildi veya bilfiil darbeler yaptırıldı. Sovyetler Birliği'nin dağılması ile birlikte rakipsiz kalan ABD ve ABD liderliğindeki Batı'dan temel hak ve hürriyetler ve demokrasi gibi savunduğu değerlere riayet etmesi beklenilmeye başlandı. Bosna Hersek, Çeçenistan, Azerbaycan ve Filistin'de yaşananlar Batı'nın Müslümanlara bakışındaki ikiyüzlülüğü ortaya çıkardı. ABD'nin Yeni Dünya Düzeni ve Büyük Ortadoğu Projesi gibi kurgularının altından güvenlik stratejilerinde değişiklik yapıldığı, Sovyet tehdidinin yerine İslâm'ın yeni düşman olarak konulduğu açığa çıkmaya başladı. Hungtington'un "Medeniyetler Çatışması" tezi ve benzeri yayınlarla projenin akademik altyapısı da oluşturulmuş oldu. Küresel güçler ve onun kurumları ve yayın organlarında İslâm'ın terörle birlikte kullanımı sonunda neredeyse İslâm'la terör eş anlamlı ve birbirini çağrıştıran kavramalara dönüştürüldü. Artık küresel hegemonyanın tahkimi için son hamle insanları İslâm'la korkutma safhasıdır. Bu hem Hıristiyan kimliği korumak hem de İslâm'a karşı bir önyargı oluşturarak insanları İslâm'dan tecrit etmek amacıyla yapılmaktadır.

Anahtar Kelimeler: İslâmofobi, Terör, Küresel Güç, Yeni Dünya Düzeni

Jel Kodları: F51, F54

* Bu makale 01-02.12.2016 tarihinde Bartın Üniversitesinde gerçekleştirilen Uluslararası İslâmofobi ve Terör Sempozyumunda sunulan tebliğ tekrar gözden geçirilerek hazırlanmıştır.

A Hostile Attitude in The Strengthening of Global Power: Islamophobia**Abstract**

Muslims have completely lost their right to speak in World Politics after the withdrawal of the Ottoman Empire from the stage of History. In the new era, the struggle for domination was between Marxist and Capitalist Ideologies. In this bipolar world competition, all the raw material resources of the Islamic countries were silently exploited and democratic movements were prevented in order to maintain the exploitation. Coups and Coup Plotters are assisted or Coups have been made. It was expected that the United States, unrivaled with the dissolution of Soviet Union, and the West, under the leadership of the U.S., would respect the values they defend like the fundamental rights and freedoms and democracy. Events in Bosnia-Herzegovina, Chechnya, Azerbaijan and Palestine revealed the hypocrisy on the West's view of Muslims. The fact that the U.S. plot such as the New World Order and the Great Middle East Project, which the change of its security strategies lies beneath, and that Islam has been put forward as a new enemy instead of Soviet threat has begun to emerge. Huntington's "The Clash of Civilizations" thesis and similar publications have also created the academic infrastructure of this project. As a result of the use of Islam together with terror by the Global Forces in its institutions and publications, Islam and terror have almost been transformed into synonymous and interrelated concepts. The last step to reinforce global hegemony now is to scare people with Islam. This is done to protect the Christian identity and to isolate people from Islam by creating a prejudice against Islâm.

Keywords: Islamophobia, Terror, Global Force, New World Order

Jel Codes: F51, F54

Giriş

İslâm'ı ve Müslümanları bir korku objesi olarak gösteren İslâmofobi, esasında içinde yabancı düşmanlığını da barındıran, önyargılarla dolu bir kin ve nefret söylemidir. Uluslararası hukuk açısından ise bir insanlık suçudur. İslâmofobi kavramının daha genel anlamda yabancı düşmanlığını ifade eden xenophobia kavramının uzantısında geliştirilmiş olduğu açıktır. Korku, zamanla düşmanlığı da beraberinde getirdiği için yabancı korkusu kavramının yerini 'yabancı düşmanlığı' kavramı almıştır. Bu kavrama ait iki boyuttan söz edilebilir. İlk olarak korku duyulan grup genellikle toplumun ayrılmaz bir parçası olarak görülmemektedir. Yabancı kişi, fiziksel, etnik veya kültürel özellikleri itibariyle farklıdır. Yabancı düşmanlığı ise farklı olana duyulan antipatidir. İkinci olarak, buradaki temel endişe, yabancı etkilerin saflığı bozacağı şeklindedir. Çünkü bir kültürü veya toplumu saf tutmak onu yabancı etkilerden korumakla mümkündür. Her iki durumda da yabancı düşmanlığı, düşmanlığa konu olan kişi veya grupla

ilgili olmaktan ziyade düşmanlığı yapan kişi veya grupla ilgilidir (Er ve Ataman, 2008: 755-756).

İslâmofobi veya İslâm korkusu, küresel ve emperyalist güçler tarafından siyasi bir amaca matuf olarak plânlı bir şekilde kurgulanmış, daha sonra da kademeli bir şekilde İslâm kelimesinin yanına cihadist, fundamentalist ve nihayet terörist gibi kavramlar ilave edilerek güçlü medya ağı ve akademik kimlik ve kanallar aracılığı ile yaygın bir şekilde kullanılması sağlanmış bir kavramdır. İslâm'ı korkulması gereken bir tehdit olarak takdim etmenin, ötekileştirmenin ve düşmanlaştırmanın elbette siyasi bir amacı bulunmaktadır. Üstelik bu amaç dünya nüfusunun beşte birinden daha fazla bir yekûn teşkil eden devasa bir Müslüman kitleyi ötekileştirme pahasına yapılmaktadır.

Her ne kadar bu propagandayı yapanlar dünya üzerinde sınırlı sayıda bir azınlık grup olsalar bile dünya siyasetini yönlendirmede etkili bir konumda oldukları gerçeğini kabul etmek ve ona göre tedbir almak, kara propagandalarını boşa çıkarmak için çok yönlü bir çalışma yapma mecburiyeti vardır. Diğer yandan bu süreç Batılı bazı kesimler tarafından bir nefret söylemi olarak gündeme getirilen ve ötekileştirilmeye çalışılan İslâm'ı doğru bir şekilde tanıtmak açısından bir fırsat olarak da değerlendirilebilir. Gerçeğin gücü savunuların konumu ne olursa olsun, yalan ve yalan propagandanın aldatmalarına galebe edip üstün gelebilir. Böylece İslâmofobi kurgusunu siyasi amaçlarına ulaşmak için kullananlar kendi kazdıkları kuyuya düşürülebilir.

Bugün ilmi, iktisadi ve askeri üstünlüğü elinde tutan, küresel çapta politika belirleme araçlarına sahip gelişmiş Batılı ülkelerin büyük oranda sömürgesi durumunda olan, üstelik işgal edilen, parçalanmış, kaynakları yağmalanan ve din, mezhep ve ırkçılık üzerinden kutuplaştırılarak birbirine düşürülen İslâm ülkelerinin nasıl bir tehdit ürettiği sorusunu her türlü yalan ve algı operasyonlarının üzerine çıkararak sormak gerekir. Avrupa ve ABD mi işgal altındadır; yoksa Afganistan, Irak ve Suriye mi? Almanya, Fransa, İngiltere veya Kanada da mı iç savaş vardır; yoksa Libya'da, Yemen'de, Suriye ve Irak'ta mı? İslâm ülkeleri mi Batı'nın hammadde ve enerji kaynaklarını sömürmektedir, yoksa tam tersi mi olmaktadır? Tüm bu soruların cevabı ortada iken neden bir Hristiyanofobi veya Yahodofobi değil de İslâmofobi'den bahsedilmektedir? Eğer bir din bizatihi korku ve nefret unsuru olamaz ve suçlular dini aidiyetleriyle anılamaz deniliyorsa -ki doğru olan budur- o halde neden inat ve ısrarla İslâm bir korku unsuru olarak ve Müslümanlar da bir terör ve nefret objesi olarak kullanılmaya devam etmektedir? Bu trajikomik hikâye, tam da kuzuyu yemeyi plânlayan kurdun kuzu için yaptığı suçlamalara benzemektedir.

Gerçek tüm bedahetiyle ortada iken neden İslâm üzerinden bir ötekileştirme yapıldığı ve önce medeniyetler çatışması tezi ile daha sonra da medeniyet içi mezhepler savaşı gibi politikalarla İslâm dünyasının bir kaosa

itilmek istendiği sorusu önem kazanmaktadır. Bu çalışma ile hem bu sorulara cevap aranacak hem de Batı'nın küresel güç rekabetinde muhtemel rakipleri bertaraf ederek gücünü tahkim etme plânları üzerinde durulacaktır.

1. İslâmofobi Kavramının Fikrî Arka Plânı

İslâmofobinin geçmişteki izini tam da Hungtington'un tezine malzeme yaptığı medeniyetlerin değer yargıları üzerinden sürebiliriz. Roma ve Yunan medeniyetinin bir halitası olan ve muharref Yahudilik ile Hristiyanlıktan beslenen Batı medeniyeti beş menfi esas üzerine bina edilmiştir. Öncelikle güce dayanır ve menfaati esas alır. Hayatı bir savaş olarak görür ve zayıfların yaşamaya hakkı olmadığını, binaenaleyh doğal seleksiyona uğramasının güçlülere yer açmak için gerekli olduğunu savunur. Sosyal münasebetlerde materyalist ve Darwinist tekâmülcü nazariyesi gereği üstün ırk anlayışına sahiptir. Beyaz ırkın üstünlüğüne inanır ve sair milletleri köle veya ikinci, üçüncü sınıf insanımsı mahlûklar olarak görme eğilimi taşır. Ferdi sahada hedonist ve zevkçidir. Nefsi arzuları tatmin etmeyi kişi hayatının en önemli gayesi olarak görür (Nursi, 2006: 40).

Böyle bir medeniyet anlayışının geçmişte ortaya koyduğu manzara dikkatlice incelenirse bundan sonra ortaya konacak tablo daha kolay anlaşılabilir. Geleceğe yapılacak bir projeksiyon, ana hatlarıyla şöyle bir uygulamaya işaret etmektedir. Beynelmilel alanda gücü esas alan bir anlayış hakka ve hukuka riayet edemez, zira ona göre kuvvet hakta değil, hak kuvvettedir. Yani kuvvet bizatihi hak doğurmaktadır. Bu ise kuvvetlinin gayra tecavüzüne başka bir sebep aramaya ihtiyaç göstermez. Hele hedefi menfaat olursa kuvvetli olanı durduracak bir fazilet olmadığı için zulme payan yoktur. Doğal seleksiyona inanan Batının medeniyet anlayışında zayıf zaten hayat savaşının kaybedenidir ve hayata tutunması için bir sebep de yoktur. Keza üstün ırk anlayışının sair milletleri yutması, köleleştirmesi, asimile etmesi veya sürmesi de yine bu bakış tarzının kaçınılmaz bir sonucudur.

Bu sebeple kuvveti hakka ram eden, hedefine fazileti koyan, hayatı bir yardımlaşma ve dayanışma olarak gören, bedeni hazları gemleyerek ruhu yücelten ve toplumların bir arada yaşaması için zemin hazırlayan İslâm Medeniyeti ve onun son temsilcisi olan Osmanlı Devleti'nin sağladığı barış, Devlet-i Âliye'nin tarih sahnesinden inmesiyle birlikte yerini Batılı ülkelerin medeniyet anlayışına terk etmiştir. Batı medeniyeti ise maalesef insanlığa huzur getirememiş, bilakis yarım asra iki dünya harbi sığdırarak yeryüzünü kanla boyamıştır.

Batı medeniyetinin taşıdığı bu negatif unsurları başka din ve milletlere karşı, hatta Hristiyanlığın farklı mezheplerine karşı kullandığına binlerce misal gösterilebilir. En bilinenlerini kısaca hatırlamak gerekirse, 12. Yüzyıldaki Haçlı

Seferleri, Endülüs Emevî Devletinde Müslüman ve Yahudilere uygulanan engizisyonlar, sömürge döneminde Amerikan yerlilerinin imhası, Afrika'da, Avustralya ve sair yerlerde yaşanan katliamlar, soykırımlar, din değiştirmeler, asimilasyon ve köleleştirme hareketleri tarihin arşivinde utanç vesikaları olarak durmaktadır. İşgalci ve sömürgeci Batılılar için genelde şarklıların özelde ise Müslümanların medenileştirilmesi gereken bir zavallıdan öte bir mâna ifade etmediği çok da meçhul değildir(Said, 1998). Avrupa bu anlayışta neredeyse yekpare bir tutuma sahiptir ve aramızda aşılmaz bir duvar vardır. Doğu kapitalist için de sosyalist için de sömürülecek bir alandır. Batılıların gözünde doğulu bir yarı insan, şüpheli bir yandaş ve tek kelimeyle düşmandır (Meriç, 1978: 359).

Bugün bile değişen çok bir şey yok gibidir. Hatta İslâmofobi şuurlu bir politik mülahazanın elverişli bir stratejisi olarak durmaktadır. Yakın zamanda yapılan bir araştırmanın bulguları bu gerçeği teyit emektedir. Moosavi'nin İngiltere'de 2001-2007 yılları arasında hükümet yetkililerince yapılan konuşmaları analiz ettiği çalışmasında ana akım politikacıların üsluplarındaki İslâmofobik öğelerin İslâm'ı ve Müslümanları damgalayıcı ifadelere dikkati çekmekte, aşırı sağ gruplar ve medyadaki İslâmofobik dil ile paralellik gösteren bu tavrın süreklilik arz ettiğini ifade etmektedir (Moosavi, 2013: 359).

Haçlı seferleri sebebiyle şiddete dayalı olarak başlayan Müslümanlarla Hristiyanlar arasındaki ilişki bir şekilde devam etmektedir. Haçlı seferleri sırasında militan Katolik kilisesinin motive ettiği haçlı askerlerini nasıl Müslüman topraklara gönderdilerse, şu anki ilişki biçimimizin şekillenmesinde de aynı şekilde papalık büyük rol oynamakta Hristiyan dünyanın Müslümanları nasıl algılayıp nasıl davranacağını yine kilise tayin etmektedir (Düzgün, 2004: 91-92).

Batı dünyasında aşikâr bir İslâmofobi vardır ve buna doğru bir ifade ile üçüncü dünya fanatizmi denilebilir. Bunun için en kolay suçlama onları terörizmi destekleyen ülkeler olarak göstermektir. Bunun için de terör ortamlarına ihtiyaç vardır. Müslümanlar arasında korku ve dehşet yaygın hale getirilmeli ve endişeli günlerin içinde teröristleri kurtarıcı olarak benimsemeleri temin edilmelidir. Çünkü terörü uygulayanların plânı korku ve paniğin sonunda insanlar ve özellikle Müslümanlar arasında yılgınlık meydana getirmektir. Bir tarafta düzenli, modern silahlarla mücehhez ve kuvvetli ordular, diğer tarafta haklarını savunmaya çalışan bazı halk kesimleri vardır (Altıntaş, 2004: 129).

Avrupa'daki din savaşlarında milyonlarca insanın öldürülmesi ve Amerikan yerlilerinin neredeyse tamamının imha edilmesi gibi karanlık bir tarafı olan Hristiyan dünyasının şiddet barındıran kimliğini Müslümanlara yansıtması, İslâm'ı ötekileştirmesi, düşmanlaştırması ve nihayet nefret objesi haline getirmesi psikolojik bir durumdur. Avrupa haçlı seferleri (1095-1270), İspanya'daki Müslüman ve Yahudilere uyguladığı engizisyon ve sömürgeleştirdiği yerlerde uyguladığı şiddet gibi geçmişinde var olan bu

karanlık tarafını bir psikolojik transfer ile İslâm'a ve Müslümanlara yansıtmak için İslâmofobi'yi kullanmaktadır (Buehler, 2011: 647-648).

Hülasa tarihi kökleri Endülüs'te bir İslâm devletinin kurulmasına kadar giden İslâm korkusunun İslâm dünyasının güçlü ve dünyaya hükmettiği dönemlerde Hristiyan birliğini sağlamak için bir tehdit unsuru olarak diri tutulması doğru olmasa da onlar açısından belki bir siyasi tutum olarak anlaşılabilir bir tarafı olabilir; ancak Müslümanların dünya siyasetinde mağlup duruma düştüğü ve İslâm ülkelerinin sömürgeleştirildiği, buna karşı Batılı ülkelerin dünya hâkimiyetinde ön plana çıktıkları bir dönemde hala İslâm korkusunu aşılama devam etmeleri izaha muhtaç görülmektedir. Muhtemelen kapitalist sistemin son dönemde geçirdiği kriz ve iktisadi daralma sonucu Avrupa ülkelerinde yaşanan işsizlik ve özellikle göçlerle ortaya çıkan farklı inanç ve kültürlerin Avrupa şehirlerinde görünür hale gelmesi, Hristiyan nüfustaki yaşlanma ve Müslümanların vatandaşlık hakkı elde etmeleri gibi sebeplerle hız kazanan İslâm korkusu, mahiyeti henüz tam olarak açıklığa kavuşmamış olan 11 Eylül 200'de ABD'deki ikiz kulelere yapılan saldırılar da kullanılarak yükseltilmeye çalışılmaktadır. Müslümanlara karşı önyargı ve şüphelerin giderek bir paranoyaya dönüştüğü bu süreç, bilinçli İslâm karşıtlığı yapan güç odakları tarafından manüple edilmekte, bunun sonucunda Müslüman kimlikli bazı marjinal grupların düşünce ve eylemleri genelleştirilerek İslâm ve Müslümanlar terör, şiddet ve diğer olumsuzluklarla birlikte anılmaktadır (Yılmaz, 2012: 168-169).

Bazı Müslüman grupların gerçekleştirdiği söylenen şiddet içerikli eylemlerin İslâm'dan kaynaklandığı görüşü, temel dayanaklardan yoksun bir iddiadan ibarettir. Çünkü İslâm, isminin de bir gereği olarak barış dinidir. İslâm'ın temel prensiplerinden olan cihadın amacı, zulmü ve haksızlığı önlemek, hakkı ve adaleti tesis ederek insanları ve toplumları barış ve huzur içerisinde bir hayata kavuşturmadır. Dünyanın değişik bölgelerinde Müslüman kimlikli radikal gruplar tarafından gerçekleştirilen şiddet eylemlerini cihat anlayışına ve dolayısıyla İslâm'a bağlamanın inandırıcılığı yoktur. Ancak İslâm korkusunun temel sebebi, cihat ayetlerinden çok, İslâm'ın dünya ölçeğinde hızla yayılan bir din olması, nüfusu giderek artan Müslümanların Avrupa başta olmak üzere dünyanın değişik bölgelerine yerleşmeleri, Misyonerlik faaliyetleri ve emperyalist emeller karşısında en büyük engel olarak İslâm'ın ve Müslümanların görülmesidir. Ancak barış ve adaleti öngören İslâm'ı elbette emperyalistler, yoksul ülkelerin doğal kaynaklarını sömürenler, kendi çıkarları uğruna kan dökmeyi meşru sayanlar, ırk ve kültür ayrımcılığı yapanlar, hukuku çarpıtanlar, insan haklarına saygıdan yoksun hayat sürenler için bir tehdit olarak algılayabilir, buna da söylenecek fazla bir şey yoktur (Yılmaz, 2012: 183-184).

2. İslâmofobinin Dâhili Boyutu

İslâmofobinin bir dâhili, bir de harici ayağı bulunmaktadır. Sadece harici boyutunun ele alınması önemli bir hususun gözden kaçırılmasını netice verebilir. Zira İslâmofobinin dâhili ayağı bazen harici ayağına parmak ısırtacak kadar yıkıcı ve saldırgan olabilmektedir. Zaten tarihi süreç incelendiğinde de müstevli Avrupa devletleri İslâm ülkelerinden çekilmek mecburiyetinde kaldıkları zaman yerlerinde kendileri ile iş birliği yapacak, halkın değerlerine uzak ve hatta Batı üniversitelerinde aldığı eğitim esnasında kazanılmış, bir nevi devşirilmiş ve İslâmi değerlere en az kendileri kadar mesafeli yönetici kadrolarını bırakmışlar ve onların iktidarda kalabilmesi için de her türlü desteği vermişlerdir. İslâm ülkelerinde İslâmi değerlerin gerilik, iptidailik, gelişmemişlik, çağdışılık ve benzeri ifadelerle tahkir edilmesi ve aşağılanması öncelikle Müslüman ismi taşıyan ve arada bir kendilerinin de Müslüman olduğu iddiasını ileri süren etkili ve maalesef yetkili kişilerce dile getirilmiş, her türlü mevzuattan dini ifade, yemin ve hatta selamlaşma gibi gelenekleşen unsurlar bile kaldırılmıştır.

Bunu Türkiye'nin kuruluş sürecinden yakın zamanlara kadar uygulanan politikalar ve yaşanan acılardan açık bir şekilde görmek mümkündür. Tek parti iktidarı dönemindeki İslâm karşıtlığı ve halkın inanç değerlerine yapılan saldırılar, Hilafetin kaldırılmasından dini hak ve hürriyetlerin baskı altına alınmasına, Hac ve Ezanın yasaklanmasından, dini eğitim veren okul ve kurumların kapatılması ve bir kısım camilerin amaçlarına aykırı olarak depo vb. şekle dönüştürülmesi veya satılmasına kadar uzun bir liste tutmaktadır. Çok partili hayata geçtikten sonra da bu tavır devam etmiş, 1960, 1971, 1980 darbeleri, 28 Şubat post modern darbesi ile adeta halkın inanç değerlerine savaş açılmıştır. Dindar insanlara yapılan bed muameleler, ezan okuduğu için, Kur'an okuduğu veya birine öğrettiği için veya dini kitap okuduğu için hapsedilen, işkence gören, şapkaya muhalefet iddiasıyla asılan, başörtüsü kullandığı için eğitimi engellenen ve daha burada sayılamayacak kadar çok sayıdaki mağduriyetler maalesef bu ülkede yaşanmıştır.

Şüphesiz bu İslâmofobik icraatlar halka karşı devlet gücünü elinde tutan seçilmemiş bir mütegalibe tarafından icra edilmiştir. Çok partili hayata geçildikten sonra da vesayet altına alınan demokratik kurumlar dini hak ve hürriyetleri teminde kifayetsiz kalmışlar, hatta darbelerle indirilerek öldürülmüş veya sürgün edilmişlerdir. Bu icraatları yapan diktatörler ve cuntacılar darbe ve despotluklarına bahane olarak hep irticadan, gericilikten, yobazlıktan, şeriatan ve kısaca dinden bahsetmişler ve İslâm düşmanlığı yapmışlar, İslâm'ı bir korku unsuru olarak, İslâm Şeriatı'nı bir tehdit olarak takdim etmişler, İslâm'ın adını irtica ve gericilikle eşanlamlı hale getirmek istemişler, kısaca bir İslâm ülkesinde İslâm'ı bir korku ve tehdit unsuru olarak gördüklerini ilan etmekten geri durmamışlar ve halen de durmamaktadırlar. İşte bu tavır dahilindeki İslâmofobinin

ne derece güçlü ve dahildeki İslâmofobların hariçtekilerden hiç de geri kalmadıklarını gösterir.

Osmanlı Devleti'nin son dönemlerinde İttihat ve Terakki Cemiyeti içindeki pozitivist temelli garpçılık akımının cumhuriyeti kuran kadrolarca benimsenmesi ve buna uygun olarak seküler bir toplum inşa etme sürecinde jakoben yöntemlerle gerici, yobaz ve mürteci olarak yaftalanan inançlı insanlara karşı ciddi bir mücadele yapılmış ve İslâmi değerler hedef alınmıştır Türkiye'de cumhuriyetin kurucu felsefesine istinat eden İslâmofobyaya cumhuriyetin ilk yılları ile devam eden yıllarda olduğu düzeyde olmasa da hâlâ devam etmektedir (Küçük, 2013: 205).

İslâmofobyaya Avrupa merkezli bir nefret söylemi olmakla birlikte yoğun bir şekilde Türkiye'de de yaşanan bir olgudur. Meselâ 28 Şubat post modern darbe süreci ABD ve Avrupa kaynaklı İslâmofobların desteğinde yürütülen doğrudan İslâmofobik bir projedir (Yıldız, 2013: 385).

İslâmofobik temalar plânlı bir şekilde üretilen ve üretildikten sonra güçlü bir şekilde dolaşım ağına sokulan, medya, akademi ve sivil toplum ayağıyla yaygınlaştırılan, dahası siyasete tercüme edilen bir süreçten geçmektedir. Dolayısıyla ortada son derece organize, ciddi finans kaynakları ve örgütlenme gücü olan, sistematik bir şekilde yalan söyleyen, yalanlarını da bir takım medya üzerinden yayan bir yapı bulunmaktadır (Yıldız, 2013: 388).

3. İslâmofobinin Hârici Boyutu

İslâm ülkelerinde eğitimin yaygınlaşması, özellikle iletişim araçlarındaki gelişmelerle dünyada olup-bitenlerin öğreticiliği ve demokrasi anlayışı dâhili İslâmofobi'yi geriletmiş ve saldırıların perdeli ve dolaylı yapılması gibi bir konuma itmiştir. Oysa İslâm dünyasındaki gelişmelerin kendi menfaatleri açısından tehlike arz ettiğini, en azından kolay sömürü ve hükmetme fırsatlarının zora gireceğini düşünen ülke ve küresel güç odaklarında İslâmofobi planlı ve sistematik olarak tırmanışa geçmiştir.

Hariçteki İslâmofobik tavırlar küresel bir siyasetin stratejisi olarak uygulanmakta ve bununla üç tane kazanç elde edilmeye çalışılmaktadır. Bunlardan birincisi İslâm dünyasını edilgen, etkisiz, güçsüz, hak ve hukukunu koruyamayacak bir pozisyonda tutmaktır. İkincisi İslâm'ı bir korku ve nefret objesi haline getirerek özellikle küresel gücü elinde tutan Hristiyan dünyanın dayanışmasını arttırmak ve üçüncüsü küreselleşme ve göç gibi sebeplerle Hristiyan ülkelerde yaşayan Müslümanları baskı altına almak, entegrasyon adı altında asimile etmek veya kültürel Hristiyan yapmak ve buralarda İslâm'ın yayılmasını önlemektir. Bunun için tepki çekebilecek Hristiyan kimliklerden ziyade Selman Rüşdi ve Ayaan Hirsi Ali gibi isimleri İslâmi kimliği çağrıştıran

elverişli ajanlar kullanılmakta, bu kişiler ödüllere boğulmakta, maddi imkân ve şöhret bahşedilerek sonuna kadar kullanılmaktadır.

Diğer taraftan karikatür krizi gibi İslâm'ın mukaddeslerine yapılan saldırılar fikir hürriyeti bahanesi ile savunulmakta, rencide edilen, hatta tâciz ve tahrik edilen Müslümanların eylemleri de terör olarak istismar edilmektedir. Kışkırtılan ve ülkesi istila edilen Müslümanlara fundamentalist, cihadist ve nihayet terörist diyerek Müslümanları güvenlik açısından bir tehdit gibi sunarken, eş zamanlı olarak İslâm, hilafet ve şeriat gibi kavramları da hayat tarzları için bir tehdit unsuru olarak takdim etmeye devam etmektedirler ve maalesef bu hususta iç ve dış İslâmofobikler iş birliği halindedirler. Batı ülkeleri Hristiyan kültürel kimliklerini korumak ve rakip gördüğü İslâm'ın kendi içinde yayılmasını önlemek, İslâm'ın tercih edilecek bir din olmadığını göstermek amacıyla İslâm'ı bir korku objesi olarak göstermeye çalışmaktadır. Bunun için daha önce kullandığı Viyana kapıları, İran devrimi gibi korku araçlarının yerine İslâm'ı terörle, Müslümanları da teröristlikle eşanlamli hale getirmeye çalışmakta ve bunun için medyayı kullanmaktadır. (Tosun, 2004: 17).

Avrupa'da ırkçılık, yabancı ve ağırlıklı olarak İslâm düşmanlığının bu günkü kadar şiddetlenmediği dönemde Fransa ve Almanya'ya nispeten daha ılımlı görülen İngiltere'de hazırlanan bir raporda İslâmofobik tavırlar oldukça dikkat çekicidir. Runnmede Vakfınca hazırlanan "İslâmofobi: Hepimiz İçin Bir Meydan Okuma" isimli bu raporda İslâmofobinin dört örtüşen boyutuna dikkat çekilmektedir. Bunlar; önyargı, şiddete maruz kalma, dışlanma ve ayrımcılık olarak sıralanmaktadır. İslâmofobi'yi besleyen bu tavırların açılımına bakıldığında medya organlarında ve günlük konuşmalarda sıkça önyargıya rastlanıldığı, sözlü taciz, mala ve cana yönelik fiziki şiddet eylemlerinin artarak devam ettiği; Müslümanları iş bulma, eğitim ve sağlık başta olmak üzere kamu hizmetlerinden istifadede ayrımcılığa tabi tutuldukları ve son olarak da siyaset ve idarede dışlanma, istihdam ve sorumluluk gerektiren görevlerden uzak tutulma gibi uygulamalara maruz kaldıkları görülmektedir (Report of the Runnmede Trust, 1997).

Son 20 yıl içinde İslâm'a ve Müslümanlara yönelik nefret ve düşmanca tutumlarda hızlı bir tırmanış göze çarpmakta, özellikle Avrupa'da yaşanan tüm iktisadi, sosyal ve siyasi olumsuzluklar Müslümanlarla ilişkilendirilmekte ve İslâm inancıyla bağlanmaya çalışılmakta, hatta siyasi partiler bunu istismar ederek oy toplamaya çalışmaktadır. SETA tarafından 2015 yılında 25 Avrupa ülkesinde gerçekleştirilen Avrupa'da İslâmofobi konulu araştırmada ırkçılık, yabancı düşmanlığı ve İslâm nefretini içinde barındıran oldukça ciddi bir İslâmofobi eğilimi tespit edilmiş ve buna karşı Avrupa devlet yetkilileri ve kurumlarına politika önerileri sunulmuştur (SETA, 2016: 8).

Raporda İslâmofobinin Avrupa'da farklı kültürlerin bir arada yaşamalarına büyük bir tehdit oluşturduğu, bunu hem devlet hem de sivil toplum yetkililerinin kabul etmesi gerektiği ve bu ciddi tehdide karşı somut politikalar geliştirilmesi gerektiği belirtilerek bazı öneriler sunulmaktadır. Bunların en başında dini bir ırkçılık olan İslâmofobinin suç olarak kabulü ve nefret suçu mevzuatına dâhil edilmesi, İslâmofobik olayların takibi için bir medya merkezi oluşturulması, sistematik olarak veri toplanması, medyada ve eğitim kurumlarında İslâm'a yönelik olumsuz imajların kaldırılması, İslâmofobi mağdurlarına ve özellikle saldırıların hedefi haline gelen başörtülü kadınlara yardım edilmesi, Müslümanlara ait ibadet ve eğitim kurumlarının korunması gibi tedbirler dikkati çekmektedir (SETA, 2016: 8).

Müslümanların Avrupa'ya yapmış olduğu göçler sonucu homojen olan kültürel ve toplumsal yapının değişmeye başlaması Batı'yı farklı bir kültür ve farklı bir dini kimlik ve apayrı bir hayat tarzı ile karşı karşıya bırakmış, Batı'nın savunduğunu iddia ettiği çok kültürlü, çok dilli ve çok inançlı yapının gerçek olmadığı ortaya çıkmıştır. Son yıllarda Avrupa'da aşırı sağ partilerin yükselmesi ile su yüzüne çıkan İslâm karşıtlığı sistematik bir kampanyaya dönüşmüştür. İslâm üzerinden üretilen nefret dolu korku üç aşamalı olarak gerçekleştirilmektedir. Birincisi şeytanlaştırma, ikincisi hayal mahsulü bir İslâm karşıtlığı ve üçüncüsü de İslâmofobidir (Kiran, 2013: 47).

Dünyadaki İslâm imajı açısından 11 Eylül öncesi ve sonrasını mercek altına aldığımızda mesele net bir şekilde anlaşılmaktadır. Amerika'da 11 Eylül'den sonra İslâm hakkındaki kitaplara büyük bir talep olmuş, Richard Dawkins, Sam Harris, Cristopher Hitchens gibi 'Yeni Ateistler' akımının öncüleri ile Bernard Lewis ve Daniel Pipes gibi oryantalistler bu talebe karşılık verme adına İslâm'ın zihinlerdeki imajını yerle bir etmek için seferber olmuşlar, yazdıkları eserlerde İslâm'ı terör dini olarak göstererek hem bireyleri hem de devletleri terörle mücadele adı altında, İslâm'a karşı topyekûn savaşılmaya davet etmişlerdir (Yüce, 2010: 119).

Çok az ve sınırlı olmakla birlikte İslâm karşıtlığının sebeplerini incelemeye yönelik çalışmalar da vardır. Meselâ "30 Gün Müslüman Olarak Yaşamak" isimli bir belgeselde iletişimsizliğin doğurduğu kaygıların temas ile denenmesi sonucu ABD'de Müslümanlara yönelik pek çok ön yargı açığa çıkarılmıştır (Days Living as a Muslim, 2005).

Son yıllarda Avrupa'da aşırı sağ hükümetlerin yükselmesi İslâm karşıtlığını körüklemiştir. Avrupalı aşırı sağ partilerin kamuoyuna hitaplarında yer alan İslâmofobyaya vurgusu kampanyalarında ön plâna çıkmıştır. İslâm üzerinden üretilen nefret dolu korku üç aşamalı olarak gerçekleştirilmektedir. Birincisi şeytanlaştırma, ikincisi hayal mahsulü bir İslâm karşıtlığı ve üçüncüsü de İslâmofobyadır (Kiran, 2013: 46-48).

Temas hipotezine göre, iletişimin olmadığı yerlerde önyargılar ortaya çıkmakta, iletişime girildiği yerlerde ise bu olgunun gerilediği bilinmektedir. Çünkü bugüne kadar Avrupa ülkeleri, İslâmofobiden kaynaklanan sorunların çözümü olarak kendi kafalarında çizdikleri İslâm imajını yansıtan “ılımlı İslâm”ı öne sürdüler. Bu ılımlı İslâm’a göre, İslâm bir kültür değil, soyut şeyler, düşünce sistemleri ve evrensel kabullere dayanan bir dindir ve kültürel bir boyutu da yoktur. Böyle bir İslâm algısı ise İslâm’ın sosyal bir düzen içerdiği ve bir dünya görüşü sunduğu gerçeğini dikkate almaması gibi sebeplerle Müslümanlar tarafından kabul görmemektedir (Er ve Ataman, 2008: 767).

Batıda iç tehdit algısını ayakta tutan ve yaygınlaştıran olaylardan birisi de son yıllarda dünya çapında bir tartışmanın ortaya çıkmasına sebep olan Danimarka’daki karikatür krizidir. Bu tür olayların basit bir senaryosu bulunmaktadır: Önce İslâm’a karşı veya Müslümanların duyarlı olduğu bir konuda aşağılayıcı bir yayın yapılmakta, sonra da Müslümanların gösterdiği tepkiler gerekçe gösterilerek saldırganlar kendi tezlerini kanıtlamış olmaktadır. Mesela *Şeytan Ayetleri* kitabıyla İslâm âlemine hakaretler yağdıran Salman Rüşdi’ye İngiliz Hükümeti tarafından şövalyelik madalyası verilerek Müslümanlar kışkırtılmış ve bu protestolar üzerinden ‘Müslümanların ne kadar ilkel ve barbar oldukları’ mesajı verilmeye çalışılmıştır (Er ve Ataman, 2008: 760).

Bu meselenin daha vahim olan yanı ise temel eğitim dönemindeki çocuklara İslâm nefretinin aleni olarak aşılma pervasızlığıdır. “Her ne kadar her Müslüman terörist değilse de her terörist Müslüman’dır” ifadesi Danimarka’da devlet okullarında okutulan bir din dersi kitabından alınmıştır. Bu ülkede beşinci sınıf öğrencilerine verilen din derslerinde İslâm ile ilgili bölüm, “köktendincilik” ve “terörizm” başlıkları altında ele alınmaktadır. “Biz ve Hıristiyanlık” adındaki ders kitabında öğrenciler, önce 11 Eylül saldırıları gibi olaylardan ve Usame Bin Ladin hakkındaki ön bilgilerden sonra İslâm hakkında bilgi almaktadır. Bir papaz ve karısı tarafında yazılan bu kitap, tepkiler üzerine piyasadan kaldırılmışsa da söz konusu olay, Batı dünyasındaki İslâm korkusu ve anti-İslâmist tutumlar konusunda somut ve önemli ipuçları vermektedir. Her şeyden önce bu durum, Batı’da İslâm karşıtlığının sadece sivil kesimler tarafından değil, bizzat devlet tarafından ve eğitim kurumlarında yapıldığını gösterir (Er ve Ataman, 2008: 766).

Şiddet ve terör üzerine yapılan analizlerde siyasi ve dini amaçlarla eylem yapan silahlı grupları harekete geçiren dini-teolojik faktörlerin yanı sıra sosyal ve iktisadi faktörlerin de üzerinde durulması gerekir. Başta siyasi ve iktisadi olmak üzere pek çok sebepten kaynaklanan şiddet ve terör eylemlerinin belli bir toplum tipine veya belli bir dinin müntesiplerine özgü olmadığı en açık tarihi gerçeklerdendir. Bu noktada din ile dinin birer yorumu olarak ortaya çıkan mezhep, fırka, grup, hareket ve tarikat gibi tezahürlerin birbirinden ayrı

kategorilerde değerlendirilmesi gerekmektedir. Mukaddes kitaplardaki din ile dinin yorumları her zaman farklı olmuştur. Zira biri İlahi iken diğeri beşerî bir özellik arz etmektedir. Bu bağlamda İslâm söz konusu olduğu zaman beşerî yorumların din gibi değerlendirilerek birtakım eleştirilerin yapılması ile Hristiyan bir kültüre sahip batılı toplumlarda ortaya çıkan dini hareketlerin sergilemiş olduğu şiddet eve terör eylemlerinin Hristiyanlıktan bağımsız salt toplumsal bir olay gibi ele alınması büyük bir çelişki örneğidir. Böyle bir çifte standardın kıskacından kurtulmak için İlahi olan dinleri beşerî olan yorumlarından ayrı ele almak ve bu çerçevede dinlerin uluslararası barışa katkı sağlayacak, diyalog ve iş birliğini ön plâna çıkarmak gerekmektedir (Kirman, 2004: 332).

İslâmofobyaya bir insan hakları meselesidir. Bir nefret söylemi olarak ortaya konmalı ve en az anti-semitizmin tabi tutulduğu muamele kadar, en az onun kadar ama ondan çok daha önemli olması gerekir. 1,6 milyar Müslümanı ilgilendiren İslâmofobyaya sadece Batıda veya ABD’de yaşayan insanların problemi olarak görülmemelidir (Yıldız, 2013: 393).

Anti-İslâmcı akımlar 11 Eylül 2001 yılında ABD’de yaşanan ikiz kule saldırıları sonrasında adeta sıçrama yapmıştır. Mahiyeti henüz tam olarak açığa çıkarılmamış olan bu hadise sonuç olarak İslâm’ı terörle, Müslümanları teröristlikle eşanlamli hale getirme gayretlerinde malzeme olarak kullanılmıştır. Bu hareket sonrasında daha önce Müslümanlara karşı önyargısı bulunmayan insanlarda bile bir önyargı oluşturmuş, Avrupa’da aşırı sağ partilerin yükselişi de bu duruma eklenince ırkçılık gibi İslâmofobi de önüne geçilemeyen bir hızla Avrupa’da yayılmaya başlamıştır. Özellikle aşırı sağ partiler kendi propagandaları için ırkçılık kadar İslâmofobi’yi de kullanmışlardır. Avrupa İrkçılık ve Yabancı Düşmanlığını İzleme Merkezi (EUMC) tarafından yayınlanan "Avrupa Birliği’nde Müslümanlar: Ayrımcılık ve İslâmofobi" adlı raporda Müslümanların sözlü tehditlerden fiziki saldırılara kadar değişen kin ve nefret eylemlerine maruz kaldıkları, Müslümanlara karşı düşmanlığın daha geniş kapsamda göçmenlere ve azınlıklara karşı yabancı düşmanlığı ve ırkçılık şeklinde genişleyerek önce Almanya’da ortaya çıkan ve daha sonra bazı AB üyesi ülkelerde kendine yer bulan PEGIDA (Patriotische Europâer Gegen die Islamisierung des Abendlandes) yani "Batı'nın İslâmlaşmasına Karşı Yurtsever Avrupalılar" hareketi şeklinde devlet yönetimine aday siyasi parti kimliği kazanmasına yol açmıştır (Alkan, 2015: 279).

4. Batı'nın Küresel Güç Tahkimi Stratejisi ve İslâmofobi

İslâmofobi haddizatında dini olmaktan ziyade siyasi bir projedir. Ancak bu projede din en uygun ve en etkili araç olarak tespit edilmiş, geliştirilen stratejinin toplum tabanına yayılıp zemin bulması açısından vasıta olarak kullanılmıştır. Müslümanların ötekileştirilmesinin şüphesiz küresel siyaset, sömürü düzeninin korunması, güvenlik politikalarının tahkimi ve toplumu bir arada tutma gibi

birçok amaçları vardır. Nitekim soğuk savaş döneminde komünizm tehdidi sebebiyle üzeri örtülen İslâm husumeti, Sovyetler Birliği'nin dağılmasıyla tekrar açığa çıkarılmış ve komünizmin artık bir tehdit olmadığı, fakat şimdi asıl tehlikenin ideoloji yerine din kimliği ile arzı endam ettiği ve bu dinin de şuur altlarında yaşattıkları İslâm'dan başkası olmadığı Huntington tarafından "bilimsel bir tez" olarak ortaya atılmıştır. ABD ve Batılı müttefiklerinin soğuk savaş sürecinde beraberliklerini perçinleyen ve küresel politikalara meşruiyet sağlayan Komünizm tehdidi 1991 yılında SSCB'nin dağılmasıyla ortadan kalkınca bu boşluğu doldurmak üzere acil ve şiddetli bir yeni düşman ihtiyacı ortaya çıkmış ve ötekileştirmeye en müsait, üstelik tarihi kökleri olan İslâm ve Müslümanlar en uygun aday olarak seçilmiştir (Er ve Ataman, 2008: 766).

Böylece Komünizm tehdidine karşı kurulan NATO'nun SSCB'nin 1991'de dağılması ve Soğuk Savaşın sona ermesiyle varlık sebebinin ortadan kalktığı tartışmaları bertaraf edilerek, özellikle 11 Eylül 2001'de New York'taki ikiz kulelere yapılan saldırıları müteakip uluslararası terörle mücadele için NATO'nun gerekliliği hususunda şüphesi olanlar ikna edilmiştir. NATO'ya biçilen yeni görevlerin resmen ifade edilmemekle birlikte tartışmalı yanları bulunmaktadır. NATO Dergisinde bir grup uzman tarafından ortaya atılan bir iddiaya göre Sovyetler Birliği'nin dağılmasından sonra kriz yayı yer değiştirmiştir (Asmus, 1996: 25).

Soğuk savaş sırasında çatışmalar iki Almanya arasındaki hudutlar etrafında odaklanırken yeni stratejik sorunlar iki kriz yayı üzerinde yoğunlaşmaktadır. Bu yayların ilki Kuzey Avrupa, Almanya-Rusya arasından Balkanlara inmekte ve oradan da Akdeniz'e uzanmaktadır. Bu yayın ikinci ucu ise Kuzey Afrika'dan başlayıp Mısır üzerinden Orta Doğu'ya, Akdeniz üzerinden Güneybatı Asya'ya uzanmaktadır. Batıda kendine ciddi taraftar bulan ve akademik çevrelerce de sürekli işlenen bu iddiadaki her iki yay da İslâm dünyasının sınırları ile batıyı ayırmaktadır. Bu analizcilere göre; "Güney bölgesi uzun vadeli stratejik sorunların henüz yeni başladığı yerlerdir. Akdeniz, Cebelitarık'tan Karadeniz'e kadar uzanan bir bölge olarak tanımlanırsa bu bölge potansiyel ve gerçek krizlerin olduğu bölgedir." Avrupa'nın enerji bağımlılığının boyutları hesaplanarak Kuzey Afrika petrol ve doğal gazı ile Ortadoğu, Kafkas ve Orta Asya doğal gaz ve petrolünün Batıyı bağımlı hale getireceği, hatta büyük ölçüde getirdiği, özellikle Asya petrolünün geçiş güzergâhının Anadolu olduğu, nükleer güce ulaşan Müslümanların Kuzey Afrika veya Orta Doğunun bir yerinden Avrupa'yı rahatlıkla vurabileceği ifade edilerek ittifakın baş edeceği en büyük güçlüğü İslâm ve milliyetçilik olacağı belirtilmektedir. Yorumcular Cezayir, Mısır ve Türkiye'nin bu açıdan potansiyel tehlikeler olduğu ve batı savunmasında mutlaka dikkate alınması gereği üzerinde durmaktadırlar (Asmus, 1996: 27).

Aldığı yoğun eleştiriler yüzünden rafa kaldırılan “Büyük Orta Doğu Projesi” veya daha sonraki ifadesi ile “Genişletilmiş Büyük Orta Doğu Projesi”, Amerika Birleşik Devletleri (ABD) tarafından hazırlanan ve özellikle de İslâm Dünyası üzerindeki hâkimiyet ve denetimini devam ettirmeye yönelik bir projedir. Dönemin ABD Başkanı G.W. Bush tarafından ortaya atılan Büyük Ortadoğu Projesi (BOP) veya Genişletilmiş Ortadoğu ve Kuzey Afrika Bölgesi ile Müşterek bir Gelecek ve İlerleme İçin Ortaklık İnisiyatifi (Greater Middle East Initiative veya Partnership for Progress and a Common Future with the Region of the Broader Middle East and North Africa) ile çizilen coğrafi sınırların alenen telaffuz edilmese de bunun İslâm coğrafyası olduğu herkes tarafından anlaşılmaktadır.

Çünkü coğrafi olarak Fas'tan Pakistan'a; Türkiye'den Yemen'e kadar bir alana tepki çekmemek için İslâm yerine Ortadoğu veya Genişletilmiş Ortadoğu demek örtülü niyeti değiştirmemektedir. Müslüman ülkelere demokrasi ihracı adı altında şekillendirilen, gerçekte bu ülkelerin enerji kaynaklarını kontrol altına almak ve pazarlarını kendi şirketlerine açmak için geliştirilen bu politika hem İslâm Dünyası'nın ABD'nin kontrolü altında 20 küsur devlete bölünerek yeniden şekillendirilmesini hem de İslâm ülkelerinin güç birliği yapmasını önlemeyi hedeflemektedir (Bozan, 2012: 692-706). Nitekim “Arap Baharı” olarak bilinen Arap ülkelerindeki demokratikleşme hareketi derhal tersine çevrilerek adeta bir “Arap Kışı” halini almıştır.

Yeni Dünya Düzeninde ilk başlık şüphesiz ki ABD menfaatlerine uygun olarak İslâm Dünyasının yeniden düzenlenmesidir. Soğuk savaşın sona ermesinden bu yana İslâm dünyasına yönelik ABD politikası dört konu üzerinde odaklanmıştır. Bunlar; bölgeden düzenli olarak Batı'ya enerji akışının sağlanması, İsrail'in güvenliğinin sağlanması, kitle imha silahlarının yaygınlaşmasının önlenmesi ve terörizme karşı savaştır. Genellikle söylenmeyen beşinci bir tercih de herhangi bir hegemonik gücün yükselişini engellemektir (Fuller, 2005).

Gerek “Medeniyetler Çatışması” gerekse “Yeni Dünya Düzeni” teorisindeki temel amaç ABD liderliğindeki Batılı güçlerin geleceğe yönelik bekasını temin için tahşidat yapma, yani güç yığıma operasyonudur. Nitekim “Arap Baharı” olarak ortaya çıkan Arap dünyasındaki demokratikleşme hareketi, ABD liderliğindeki küresel güçlerce kendi geleceklerine bir tehdit olarak algılanmış, bu sebeple derhal önü kesilerek bir taraftan diktatörlüklerin yeniden kurulmasının aracı, diğer taraftan da “Medeniyetler Çatışması” teorisini bir adım öne taşıyarak kendileri için çok daha kârlı bir tarza dönüştürmenin stratejisi haline getirilmiştir. Bir başka deyişle Müslümanların etnik ve mezhep aidiyetleri ihtilâf unsuruna dönüştürülerek “Medeniyet İçi Çatışma” çıkarılmış; Libya'dan Afganistan'a, Yemen'den Suriye ve Irak'a kadar geniş bir İslâm coğrafyası iç savaşın içerisine çekilmiştir. Batı dünyası bu yolla hem bekasını temadi hem

bölgedeki petrol ve gaz başta olmak üzere tüm kaynakları talan, hem İslâm ülkelerini birbiri ile boğuşturarak takatsiz bırakma, hem de Müslümanları vahşi, barbar ve terörist göstermenin gayreti içerisinde girmiştir.

Bu politikaların arasına sıkıştırılan çok önemli bir diğer amaç da İslâm dünyasına liderlik etme kapasitesine sahip ve aynı zamanda İran Şiiliği ile Suudi Vahhabiliği üzerinden yapılmaya çalışılan kutuplaştırmayı bertaraf ederek İslâm dünyasının %90'ını bünyesinde barındıran ana akım İslâm anlayışını yani Sünni İslâm'ı tahkim edebilecek Türkiye gibi bir devleti devre dışı bırakmak veya kaosun içine çekmektir.

Sonuç

İslâm'ın ortaya çıkışı ve ortaya koyduğu medeniyet anlayışı zaman içinde sair millet ve dinlerle ve hatta medeniyetlerle bir yüzleşmeyi kaçınılmaz olarak beraberinde getirmiştir. İslâm'ın doğuşundan bugüne kadar geçen yaklaşık bin dört yüz yıl içerisinde yaşanan hâdiselerin ortaya koyduğu gerçek şudur ki; İslâm ülkelerinde çok dinli, çok dilli, çok milletli ve farklılıkların bir arada yaşamasına uygun bir zemin sağlanabilmişken, aynı durum özellikle Hristiyan âlemi için varit değildir. Zira Batı, ırkçılığı sömürge siyasetindeki yarışmada yeryüzünün paylaşılması konusunda aslan payını almak amacıyla körüklenmiştir (Toynbee, 1980: 195).

Hristiyan ülkeleri çok kültürlülüğe, farklı din, mezhep, ırk ve renklere tahammül edememiştir. Bunun binlerce şahitleri vardır. En bilinenlerden birisi ise Osmanlı Devleti ile Endülüs Emevî Devleti içinde her millet ve inanç sahibi barış içerisinde yaşar ve inançlarını, ibadetlerini, mâbetlerini, dillerini, gelenek ve göreneklerini, hülâsa tüm değerlerini koruyarak yaşayabilirken; Müslümanların Endülüs ve Balkanlardan çekilmesinden sonra orada kalan Müslümanların ya tehcir, ya asimile veya öldürülme şıklarından birisine maruz bırakılması; dil, din ve ibadetlerinin yasaklanması, mâbetleri ile birlikte mezaristanlar dâhil olmak üzere kültür varlıklarının ortadan kaldırılması gösterilebilir.

İslâm ülkelerinin hükmü ve şevketi küresel siyasette geçersiz kılındıktan sonraki dönemde Hristiyan âlemi tarafından sömürgeleştirilen ülkelerdeki Müslümanların işçilik gibi düşük statülerde Batılı ülkelere göç etmesi önce ihtiyaç sebebiyle önemsenmemiş, fakat Müslümanların bu ülkelere yerleşme temayülü göstermesi ile rahatsızlık vermeye başlamıştır. Bu ülkelerde demokratik sistem gereği bir takım temel hak ve hürriyetlerin kullanılması Müslümanları daha bir görünür yapınca başta Vatikan olmak üzere Hristiyan dünyada alarm zilleri çalmaya başlamıştır. Son dönemlerde Batı tarafından İslâm ülkelerinde çıkarılan iç savaştan kaçan Müslümanların zengin Batı ülkelerine göç etmeye başlaması korkuları daha da arttırmıştır. Batılı ülkeler

altına imza attıkları uluslararası sözleşmeleri ve taahhüt ettikleri temel hak ve hürriyetlere riayeti bir çırpıda ayaklar altına almışlar ve Müslümanları bir tehdit unsuru olarak görülmeye başlamışlardır. Hayali korkular icadedilerek medya, siyaset, sivil toplum ve nihayet akademik çevrelerin de içine katıldığı bir “retçi koalisyon” tarafından bu korkular abartılmış; İslâm kendi hayat tarzları için bir tehdit, Müslümanlar da hayatlarını tehdit eden teröristler olarak takdim edilmeye başlanmıştır.

Bu durum temel insan hak ve hürriyetleri ile bağdaşmamaktadır. İslâmofobi aynen antisemitizm gibi bir insanlık suçudur. İslâm nefreti, bir inanç ırkçılığıdır. Batı bu araçlarla belki kısa vadede birtakım menfaatler elde edebilir ama uzun vadede bu politikanın en büyük zararını yine kendisi çekecektir.

Kaynakça

ALKAN, M. Nail (2015), Avrupa'da Yükselen İrkçılık: Pegida Örneği, Akademik Bakış, Cilt 8, Sayı 16, s. 275-289.

ALTINTAŞ, Hayrani (2004), İslâm'la Terör Bağdaşır mı?, Dini Araştırmalar, Cilt 7, Sayı 20, s. 121-129.

ASMUS R, F Larrabee, İ Lesser (1996), Akdeniz Güvenliği: Yeni Sorunlar, Yeni Görevler, NATO Dergisi, Sayı 2, Ankara.

BOZAN, Mahmut (2012), Küresel Değişim ve Demokratikleşme, (Editörler: S. Karatepe, S. BAKAN M. Önen G. Tuncel, E. Akyol, O. Göktolga), Türk ve Arap Yakınlaşmasının Stratejik Önemi, s. 692-706, İnönü Üniversitesi. Malatya.

BUEHLER, Arthur F. (2011), Islamophobia: A Projection of the West's 'Dark Side,'" Islam and Civilisational Renewal 2. 4, s. 639-653. <https://www.academia.edu/15050941>.

CANATAN, Kadir (2007), İslâmofobi ve Anti-İslâmizm- Kavramsal ve Tarihsel Yaklaşım, Batı Dünyasında İslâmofobi ve Anti-İslâmizm, ed. Canatan, Kadir- Hıdır, Özcan, Eskiyei Yayınları, s. 26. Ankara.

DÜZGÜN, Şaban Ali (2004), Bir Şiddetin Anatomisi: Latin Batının Haçlı Terörü, Dini Araştırmalar, Cilt: 7, Sayı 20, s. 73-92.

ER, Tuba ve Kemal Ataman (2008), İslâmofobi Ve Avrupa'da Birlikte Yaşama Tecrübesi Üzerine, Uludağ Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi Cilt: 17, Sayı: 2, s. 747-770.

FULLER, Graham E. (2005), *Siyasal İslâm'ın Geleceği*, Çev: M. Acar, Timaş Yayınları, İstanbul.

İBN HALDUN (1983), *Mukaddime*, (Hazırlayan: Süleyman Uludağ), Dergâh Yayınları, 1. Baskı, İstanbul.

KIRAN, İsmail (2013), *İslâmafobya: Batıda İslâm'ın Ötekileştirilmesi ve Avrupa İslâm'ı*, 1. İslâmafobya Konferansı (Üsküdar Üniversitesi 30 Haziran-1 Temmuz 2012), Merak Yayınları, İstanbul.

KİRMAN, M. Ali (2004), *Küresel Bir Sorun Olarak Din ve Şiddet*, Dini Araştırmalar, Cilt: 7, s. 20, s. 315-332.

KÜÇÜK, Adnan (2013), *Türkiye'de Cumhuriyetin Kurucu Felsefesi ve İslâmafobya*, 1. İslâmafobya Konferansı (Üsküdar Üniversitesi 30.06-01.07.2012), Merak Yayınları, İstanbul.

LEWIS, Bernard (1990), *The Roots of Muslim Rage*. The Atlantic Monthly Volume 266, No. 3, s. 47-60.

MERİÇ, Cemil (1978), *Mağaradakiler*, Ötüken Neşriyat, İstanbul.

MOOSAVİ, Leon (2013), *Islamophobia In The Representations Of Islam And Muslims By The British Government Between 2001 and 2007*, Turkish Journal of Sociology, C/2, 3/27, s. 333-368.

NURSI, B. Said (2006), *Sünihat Tulûat, İşârat*, rnk Neşriyat, İstanbul.

OKUMUŞ, Fatih (2007), *Avrupa'da İslâmfobi ve Mâbâdı, Batı Dünyasında İslâmfobi ve Anti-İslâmizm içinde*, ed. Canatan, Kadir, Hıdır, Özcan, Eskiye Yayınları, Ankara.

SAİD, Edward (1998), *Oryantalizm Sömürgeciliğin Keşif Kolu*, (Çev. Nezh Uzel) İrfan Yayınevi, 4. Baskı, İstanbul.

SETA (2016), *European Islamophobia Report 2015*, Eds: E. Bayraklı, F. Hafez, İstanbul. www.İslâmfobiaeurope.com. Erişim: 11.11.2016.

The Runnymede Trust Report (1997), *Islamofobia a Challenge For Us All*, Report of the Runnymede Trust Commission on British Muslims and Islamofobia, University of Sussex.

TOSUN, Cemal (2004), *Küreselleşme, Din ve (İslâmcı!) Terör*, Dini Araştırmalar, Cilt 7, s.20, s. 13-18.

TOYNBEE, A. Joseph (1980), Medeniyet Yargılanıyor, Ter. U. Uyan, İstanbul, Yeryüzü Yayınları No: 7.

YILDIZ, Ahmet (2013), İslâmofobyaya: Dinî İrkçiliğin Çağdaş Görünümü, 1. İslâmofobyaya Konferansı (30 Haziran-1 Temmuz 2012), Merak Yayınları, İstanbul.

YILMAZ, Hüseyin (2012), İslâm Korkusunun/İslâmofobinin Oluşmasında 'Cihad' Algısının Rolü, C.Ü. İlahiyat Fakültesi Dergisi, 2012, Cilt: XVI, Sayı: 1 Sayfa: 165-187.

YÜCE, Abdulhakim (2010), Din Maskeli Terörün Din Tahripçiliği, Terörün Sosyal Psikolojisi İçinde, I. Uluslararası Terörizm ve Sınırtaşan Suçlar Sempozyumu, Antalya, 13-15 Kasım 2009), Polis Akademisi Yayınları, Ankara.

30 Days Living as A Muslim (2005), <https://www.youtube.com/watch?v=S977GNo89fM>. Erişim: 09.06.2018.